

Közvetítés a tagállamokban - Spanyolország

Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható: [es](#).

Az utóbbi években a spanyol igazságszolgáltatást egyre inkább hátráltatja a peres eljárások számának növekedése, amely nehezíti az igazságügyi rendszer zavartalan működését.

Ezért jelenleg is zajlik a jelenlegi modellnél hatékonyabb vitarendezési alternatívák keresése.

A választottbíráskodás és a békéltetés mellett az egyik lehetséges megoldás a közvetítés (mediáció).

Kihez kell fordulni?

Lásd a „Hogyan találhatok közvetítőt Spanyolországban?” című részt.

Mely területeken van lehetőség közvetítés igénybevételére és/vagy mely területeken a legelterjedtebb a közvetítés?

A 2008. május 21-i 2008/52/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet a polgári jogi és kereskedelmi ügyekben folytatott közvetítésről szóló, 2012. július 6-i 5/2012. sz. törvény ültette át a spanyol jogba. Ez a törvény az autonóm közösségek által elfogadott rendelkezések sérelme nélkül megállapítja a közvetítési gyakorlat minimális szabályozási keretét.

Közvetítés a munkajog területén

Munkajogi kérdésekben nagyon gyakori, hogy a felek közvetítőhöz fordulnak. Bizonyos esetekben még a bírósági eljárás előtt kötelező sort keríteni a közvetítési kísérletre. A kollektív munkaügyi vitáknál jellemzően közvetítést vesznek igénybe, míg egyes autonóm közösségekben az egyéni vitás ügyekben is kérhetik közvetítő közbenjárását.

Az autonóm közösségekben e kérdésekkel a munkaügyi mediációs testületek foglalkoznak. Azokban a vitás esetekben, amelyek nem tartoznak az [autonóm közösségek](#) testületeinek hatáskörébe, a nemzeti szintű Országos Mediációs és Választottbíráskodási Szolgálat (Servicio Interconfederal de Mediación y Arbitraje, SIMA) nyújt ingyenes közvetítő szolgáltatást.

A munkaügyi bíróságokról szóló 36/2011. sz. törvény újonnan bevezetett általános szabályként előírja, hogy minden keresetbe be kell nyújtani egy igazolást az egyeztetés vagy a mediáció előzetes megkísérléséről. E kísérletre az illetékes közigazgatási szolgálat, a Mediációs, Választottbíráskodási és Egyeztetési Szolgálat (Servicio de Mediación, Arbitraje y Conciliación, SMAC), vagy az esetleges kollektív megállapodás szerinti, e funkciót betöltő testület előtt lehet sort keríteni. A vonatkozó törvencikk ugyanakkor bizonyos eljárásokat mentesít ezen előírás alól.

A 36/2011. sz. törvény nem csupán a peres eljárás előtti egyeztetés, hanem a megindított bírósági eljárás kapcsán is kifejezetten utal a mediáció lehetőségére.

Közvetítés a polgári és a családjog területén

A polgári jogi és kereskedelmi ügyekben folytatott közvetítésről szóló 5/2012. sz. törvény módot ad arra, hogy a feleket az előzetes meghallgatás során tájékoztassák a jogvita rendezése céljából rendelkezésükre álló közvetítés lehetőségéről. A bíróság az eljárás célját figyelembe véve fel is hívhatja a feleket egy olyan megállapodás elérésére, amely szükségtelenné tenné a bírósági eljárás folytatását, illetve engedélyezheti, hogy a felek a közvetítés vagy a választottbíráskodás igénybevétele érdekében az eljárás szüneteltetését kérik.

Az 5/2012. sz. törvény lényeges változást hozott e jogi területen, mivel a polgári perrendtartásba kifejezett utalást emelt be a közvetítésre mint az eljárást lezáró nem bírósági módszerek egyikére.

A spanyol mediációs rendszerben a családjog az a terület, ahol a közvetítés folyamata a leginkább strukturált és maximálisan fejlettnak mondható.

Központi kormányzati szinten a 15/2005. sz. törvény hozott jelentős előrelépést, mivel a közvetítést a családjogi viták rendezésére szolgáló önkéntes alternatív eszköznek ismeri el, és az önrendelkezést tartja a spanyol jogrendszer egyik legértékesebb elemének: rendelkezése szerint a felek bármikor kérhetik a bíróságtól az eljárás szüneteltetését annak érdekében, hogy családi mediációt vegyenek igénybe és kísérletet tegyenek a jogvita megállapodással történő megoldására.

Emellett a polgári perrendtartási törvény is lehetőséget ad arra, hogy a felek közvetítés igénybevétele céljából közös megegyezéssel az eljárás szüneteltetését kérjék. Nem írja elő ugyanakkor, hogy a bíróság eleve függessze fel az eljárást annak érdekében, hogy a feleket a megfelelő helyre irányítsa információkért, és nem is javasol ilyen lépést.

A családjog területén nyújtott közvetítési szolgáltatások az egyes autonóm területeken jelentősen eltérnek egymástól, sőt egy autonóm közösségen belül, a települések között is nagy különbségek tapasztalhatók e téren. Egyes autonóm közösségekben (például Katalóniában) maga az autonóm közösség nyújtja a szolgáltatást, míg máshol ezt az önkormányzatok (*Ayuntamientos*) szervezik.

Az autonóm közösségek, egyetemek, helyi önkormányzatok és szövetségek segítségével a különböző spanyol bíróságokon indított mediációs kezdeményezéseket a Bírői Testületek Általános Tanácsa (*Consejo General del Poder Judicial*) támogatja és felügyeli.

Közvetítés a büntetőjog területén

A büntetőjog területén a közvetítés célja egyrészt az elkövető visszavezetése a társadalomba, másrészt a sértettnek okozott károk megtérítése.

A fiatalokúakra (14–18 év) vonatkozó büntető igazságszolgáltatás területén a közvetítés – a fiatalokúak átnevelésének eszközeként – kifejezetten kötelező. Ezen a területen a közvetítést a fiatalokúakkal foglalkozó ügyészség (*Fiscalía de Menores*) támogató csoportjai végzik, bár e tevékenységet az autonóm közösségek szervezetei és más testületek (például szövetségek) is végezhetik.

A felnőttekre vonatkozó büntető igazságszolgáltatás területén nincs mediációról szóló rendelkezés; a gyakorlatban azonban egyes tartományokban folytatnak közvetítést egyrészt a büntetőjog és a büntetőeljárás vádalkut és a büntetésnek a kár megtérítésével összefüggő csökkentését lehetővé tevő szabályai alapján, másrészt az alkalmazható nemzetközi jogszabályok alapján.

A közvetítést általában kisebb súlyú cselekmények, pl. szabálysértések esetében alkalmazzák, bár ha a körülmények indokolják, bűncselekmények esetén is alkalmazható.

Ami a családon belüli erőszakot illeti, a nemi alapú erőszakkal szembeni átfogó védelmi intézkedésekről szóló 1/2004. sz. sarkalatos törvény a nemi alapú erőszakkal kapcsolatos ügyekben kifejezetten tiltja a közvetítést. Mindazonáltal egyre többen támogatják a mediációt e jogterületen is, mivel célszerű lenne mindig az egyedi eset körülményeit kell vizsgálni annak megítéléséhez, hogy a közvetítés helyénvaló-e vagy sem. E tekintetben a Bírői Testületek Általános Tanácsa 2001. évi, családon belüli nemi alapú erőszakra szóló jelentése kiemelte, hogy a családon belüli erőszakhoz kapcsolódó vétségeket vagy bűncselekményeket polgári jogi bíróság elé kell utalni.

A spanyol büntetőbíróságokon (*Juzgados de Instrucción, Juzgados de lo Penal, Audiencias Provinciales*) indított mediációs kezdeményezéseket a Bírői Testületek Általános Tanácsa támogatja és felügyeli. A legtöbb közvetítési eljárásra eddig Katalóniában és Baszkföldön került sor.

Közvetítés a vitatott közigazgatási eljárások területén

A vitatott közigazgatási eljárásokról szóló törvény nem rendelkezik kifejezetten a harmadik fél által elősegített alternatív vitarendezési eszköz használatáról, de nem is tiltja azt.

A törvény viszont a szükségtelen bírósági eljárások számának csökkentése és a jelentős számú jogvita olcsó és gyors módon történő rendezésének elősegítése érdekében lehetőséget biztosít arra, hogy a közigazgatási tevékenységek jogszerűségét egyéb, a bírósági eljárást kiegészítő módon is felül lehessen vizsgálni.

A polgári jogi, kereskedelmi jogi, büntetőjogi, családjogi és munkajogi bíróságok keretein belül közvetítési szolgáltatást nyújtó igazságügyi szervekről, valamint a különböző szakmai szövetségek által biztosított bíróságon kívüli közvetítési szolgáltatásokról az [Igazságügyi Portál](#) ad tájékoztatást.

Vannak-e külön szabályok e téren?

A közvetítést többnyire egy titoktartásra kötelezett, pártatlan harmadik fél hajtja végre.

A felek ügyvédek bevonásával dönhetnek a közvetítés igénybevételéről, majd erről tájékoztatják a bíróságot, vagy a bíróság keresheti meg őket, ha úgy ítéli meg, hogy az ügy közvetítés tárgya lehet.

Büntetőügyek esetében általában először az elkövetőnek ajánlják fel a közvetítést, és az ő hozzájárulása esetén ajánlják fel ez a sértettnek is.

Tájékoztatás és képzés

A polgári jogi és kereskedelmi ügyekben folytatott közvetítésről szóló 5/2012. sz. törvény előírja, hogy a közvetítőnek az egyetemi végzettségen vagy felsőfokú szakképesítésen túl a megfelelően akkreditált intézmények célzott tanfolyamán szerzett speciális képzettséggel is rendelkeznie kell, amelynek megszerzésével az ország egész területén végezhet közvetítési tevékenységet.

A családjog területén csak néhány autonóm közösség bizonyos törvényei és rendeletei tartalmaznak rendelkezéseket a közvetítési tevékenységhez szükséges képzésről. A közvetítőknek általában egyetemi diplomával kell rendelkezniük, amely mellett mintegy 100–300, főként gyakorlati órából álló mediátor-szakképzést kell végezniük.

A mediátor-szakképzést általában az egyetemek és a szakmai kamarák (pl. pszichológusi vagy ügyvédi kamara) biztosítják.

Milyen költségekkel jár a közvetítés?

A bírósághoz kapcsolódó közvetítés általában költségmentes.

Az autonóm közösségek és a SIMA által munkaügyi ügyekben nyújtott szolgáltatások szintén költségmentesek.

A családjog területén a bíróságokkal együttműködő intézmények által nyújtott szolgáltatások általában díjmentesek. Katalóniában a költségmentességre nem jogosult személyek számára a közvetítési eljárás árát szabályzat rögzíti.

A büntetőjog területén az állami szervezetek által nyújtott közvetítés díjmentes.

A bírósághoz kapcsolódó közvetítéstől eltekintve, a felek szabadon fordulhatnak közvetítőhöz, a tiszteletdíjról a közvetítő és a felek szabadon állapodnak meg. A közvetítés költségei kapcsán az 5/2012. sz. törvény kifejezetten előírja, hogy eltérő megállapodás hiányában a költségeket egyenlő arányban osztják fel a felek között, függetlenül attól, hogy a közvetítés megállapodással végződött, vagy sem.

A bíróságon kívüli vitarendezés előmozdítása érdekében az igazságszolgáltatás és a Nemzeti Toxikológiai és Igazságügyi Intézet által alkalmazott díjakról szóló 10/2012. sz. törvény a díjak visszatérítéséről rendelkezik abban az esetben, ha a bíróságon kívüli vitarendezéssel megtakarítható a nyújtott szolgáltatások költségeinek egy része.

Végrehajthatóvá lehet-e tenni a közvetítés eredményeként létrejött megállapodást?

Az 5/2012. sz. törvény értelmében a felek a közvetítési eljárás révén elért megállapodást okiratba foglalhatják.

Ha a közvetítéssel elért megállapodást más államban kell alkalmazni, akkor a megállapodásnak meg kell felelnie a Spanyolország által alkalmazott nemzetközi egyezmények követelményeinek és az európai uniós szabályoknak.

Ha a megállapodás a bírósági eljárás megindulása után lefolytatott közvetítés során jött létre, a feleknek a polgári perrendtartási törvény értelmében kérniük kell a bíróságot a megállapodás jóváhagyására.

A közvetítéssel elért megállapodás érvényre juttatása a feleknek a megállapodás tárgyával kapcsolatos cselekvési szabadságától függ.

Kapcsolódó linkek

 [SPANYOL ORSZÁGOS MEDIÁCIÓS ÉS VÁLASZTOTTBÍRÁSKODÁSI SZOLGÁLAT](#)

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 26/03/2019